

1. Obiekt ²⁹⁷
ZESPÓŁ DAWNEGO DOMU KSIĘŻY EMERYTÓW

2. Czas powstania
1701-24, 1864,
pocz. XX w.

3. Miejscowość
SANDOMIERZ

11. Zdjęcia, rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

4. Adres
ul. Mariacka 9
nr hipoteczny .....

5. Przynależność administracyjna
województwo .....tarnobrzesskie.....
gmina / pow. Sandomierz.....

6. Poprzednie nazwy miejscowości

7. Przynależność administracyjna
przed 1 VI 1975
województwo .....kieleckie.....
powiat .....sandomierski.....

8. Właściciel i jego adres
Kuria Diecezjalna
ul. Katedralna 1

9. Użytkownik i jego adres
Kuria Diecezjalna
ul. Katedralna 1

10. Rejestr zabytków
Nr .....17/A..... data 10.03.1977
54/A 20.05.1967

12. Autorzy, historia obiektu, określenia stylu.

- 1643 - bp. krakowski Jakub Zadzik uposaża dziesięcinami ze wsi Rudnik Okrągła i Zawada w parafii połanieckiej przyszły szpital ks. emerytów.
- 1652 - w pobliżu kolegiaty przeznaczono na ten cel jeden z domów.
- 1701-24 - budowa Domu Księża Emerytów z fundacji archidiacona sandomierskiego Rafała Rościckiego na miejscu wcześniej zakupionego od ks. psalterzystów domu zw. Młodziejowskim i placu zw. Rwakowskim.
- po 1735 - prace remontowe.
- 1820-1903 - siedziba seminarium duchownego.
- 1864 - po pożarze generalny remont budynku, nadbudowanie piętra i dobudowanie parterowych oficyn - południowa wbudowana między główny budynek i mały budynek przy starszym murze od ul. Długosza.
- po 1903 - siedziba starostwa powiatowego sandomierskiego - nadbudowa piętra w oficynach.

Styl - barok, neobarok.

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrze, wyposażenie, instalacje).

SYTUACJA - W południowej części miasta, na terenie związanym z funkcjonującą tu katedrą, wcześniej kolegiatą. Zespół położony po wschodniej stronie ul. Mariackiej, od zachodu ograniczony ul. Długosza. Od północy zespół pałacu biskupiego, od południa dzwonnica kolegiacka i teren dawnej sufraganii.

KOMPOZYCJA - Zwarta, na planie czworoboku z podwórzem pośrodku. Zespół złożony z położonego po stronie zachodniej, zwróconego kalenicą w stosunku do ulicy budynku głównego, dwóch oficyn ustawionych prostopadle od strony wschodniej oraz muru ogrodzeniowego zamykającego podwórze z bramą wiodącą na ul. Długosza. Nad zespołem dominuje wysoka, dwupiętrowa nakryta dwuspadowym dachem bryła Domu Księża Emerytów, do której są dostawione niższe, jednopiętrowe oficyny - północna wysunięta poza linię wyznaczoną południową elewacją właściwego budynku i nakryta dwuspadowym dachem, południowa zrównana z jego południową elewacją, przykryta dachem pulpitowym. Południowa oficyna ma w miejscu styku obu budynków węższy łącznik, natomiast po stronie wschodniej wysuniętą parterową część nakrytą odrębnym, pulpitowym dachem. Ta partia oficyny przylega do muru ogrodzeniowego, który jest pośrodku przerywany koszowo sklepionym przejazdem bramnym.

14. Kubatura 10.690 m ³	15. Powierzchnia użytkowa 2.530 m ²	16. Przeznaczenie pierwotne mieszkalno-szpitalny	17. Użytkowanie obecne remont na potrzeby Papiewskiej Akademii Teologicznej
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja Do 1968 roku siedziba Prezydium Powiatowej Rady Narodowej, potem licznych organizacji społecznych, instytucji gospodarczych, wojskowych i administracyjnych. Nastąpiły wtedy drobne prace remontowo - adaptacyjne (m.in. podzielenie dużej sali na drugim piętrze) w budynku głównym oraz poważniejsze prace w oficynach (m.in. przebudowa południowej oficyny z użyciem cementowych bloczków). Po wykonaniu w 1971 roku inwentaryzacji architektonicznej i projektu adaptacji przystąpiono do prac zabezpieczających, a od końca lat 80-tych prac remontowych. W 1994 roku przeprowadzono rozpoznanie architektoniczne wnętrza budynku głównego i oficyn i przystąpiono do aktualizacji projektu - dokumentacja w posiadaniu Kurii Diecezjalnej w Sandomierzu.		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) Budynek zespołu w trakcie remontu generalnego.	
		20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

ADS , rkps 51 , 137(kopiarz dokumentów Domu Księży Emerytów)

ADS , rkps 51 , 137(kopiarz dokumentów Domu Księży Emerytów)

22. Bibliografia

- M.Buliński - Monografia miasta Sandomierza, W-wa 1879, s. 184-186.
- Katalog Zabytków Sztuki w Polsce, t.III, z.11, W-wa 1962 s. 67-8.
- Dzieje Sandomierza, t.II, cz.2 i 3, W-wa 1993, s. 120-24.

- M.Buliński - Monografia miasta Sandomierza, W-wa 1879, s. 184-186.
- Katalog Zabytków Sztuki w Polsce, t.III, z.11, W-wa 1962 s. 67-8.
- Dzieje Sandomierza, t.II, cz.2 i 3, W-wa 1993, s. 120-24.

23. Źródła ikonograficzne i fotograficzne (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

- Projekt elewacji Domu Księży Emerytów z pocz. XVIII Archiwum Diecezjalne w Sandomierzu.
- Widok miasta od strony południowej - mal. Józef Szermentowski, 1885, własność Muzeum Świętokrzyskiego w Kielcach.

- Projekt elewacji Domu Księży Emerytów z pocz. XVIII Archiwum Diecezjalne w Sandomierzu.
- Widok miasta od strony południowej - mal. Józef Szermentowski, 1885, własność Muzeum Świętokrzyskiego w Kielcach.

24. Uwagi różne

25. Opracował

tekst ..... mgr L. Polanowski, 08.1994.
..... imię, nazwisko, data, podpis

plany, rysunki ..... mgr L. Polanowski, 08.1994.
..... imię, nazwisko, data, podpis

zdjęcia fotogr. .... G.Komada, 04. 1994.
..... imię, nazwisko, data, podpis

miejsce przechowywania negatywów ..... PSOZ Tarnobrzeg

tekst ..... mgr L. Polanowski, 08.1994.
.....
..... imię, nazwisko, data, podpis

mgr L. Polanowski, 08.1994.

G.Komada, 04. 1994.

zdjęcia fotogr. ....

miejsce przechowywania negatywów ..... PSOZ Tarnobrzeg .....

KARTA PO WYPEŁNIENIU PODLEGA OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA AUTORSKIEGO !

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

1. Miejscowość

SANDOMIERZ

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

ZESPÓŁ DAWNEGO DOMU
KSIĘŻY EMERYTÓW

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

spis fotografii

SPIS FOTOGRAFII :

1. Widok zespołu od południowego - zachodu.
2. Widok zespołu od północnego - wschodu.
3. Widok zespołu od wschodu.
4. Brama wjazdowa od strony dziedzińca.
5. Widok dziedzińca , oficyny południowej i muru ogrodzeniowego od strony Domu Księży Emerytów.

2

3

4

Wkładkę założył: ..... mgr L. Polanowski, 08.1994.
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: .....
PSOZ Tarnobrzeg

Z-d Poligr. Jan Jasiński W-wa, ul. Wolna 13, tel. 12-43-83

Wzór ODZ 1978 r.

5

